

будинку сімейного типу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2002 № 564 доповнюється новим положенням наступного змісту: "Під час дії на території України надзвичайного або воєнного стану до дитячого будинку сімейного типу можуть влаштовуватися діти, які залишилися без батьківського піклування, на умовах тимчасового влаштування в межах передбаченої граничної чисельності дітей у дитячому будинку сімейного типу".

Також внесені зміни передбачають можливість тимчасового влаштування дітей, які залишилися без батьківського піклування, у прийомні сім'ї. Постанова № 349 визначає, що пункт 2 Положення про прийомну сім'ю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2002 № 565, після абзацу другого доповнюється новим абзацом такого змісту: "Під час дії на території України надзвичайного або воєнного стану у прийомні сім'ї можуть тимчасово влаштовуватися діти, які залишилися без батьківського піклування, на умовах тимчасового влаштування в межах передбаченої граничної чисельності дітей у прийомній сім'ї".

Передбачено, що під час дії на території України надзвичайного або воєнного стану діти, які перебувають у складних життєвих обставинах, діти, які залишилися без піклування батьків, діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, які проживають або зараховані до закладів різних типів, форм власності та підпорядкування на цілодобове перебування, можуть тимчасово влаштовуватися до інших закладів, в яких передбачено цілодобове перебування дітей, у населених пунктах, в яких можливо забезпечити безпеку дітей з урахуванням їх віку та стану здоров'я.

Війна залишила чимало дітей не тільки без житла, а й, на жаль, без батьківської любові та піклування. Уряд ухвалив розроблене Координаційним штабом з питань захисту прав дитини в умовах воєнного стану рішення, яке забезпечує під час війни безпеку дітей, влаштованих під патронат, та дітей, які в період воєнних дій залишились без батьківського піклування і потребують захисту та забезпечення права на догляд, виховання в безпечному та сприятливому сімейному середовищі.

Отже, ці правила врегульовують: механізм переміщення дитини разом із сім'єю патронатного вихователя на безпечну територію у разі виникнення загрози її життю чи здоров'ю; можливість влаштування до сім'ї патронатного вихователя за його згодою дітей, які не є рідними братами та сестрами або

такими, що виховувались в одній сім'ї; можливість продовження або припинення дії договору про патронат над дитиною з урахуванням фактичних обставин; механізм прийняття рішення про надання послуги патронату над дитиною та укладення договору про умови запровадження патронату за розпорядженням сільського, селищного, міського голови на підставі подання служби у справах дітей; розмежування функцій служб у справах дітей за місцем створення сім'ї патронатного вихователя та за місцем її переміщення на безпечній території.

Список використаних джерел:

1. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо захисту прав дітей на період надзвичайного або воєнного стану: Постанова КМУ від 22.03.2022р. №349. URL : <https://docs.dtkr.ua/doc/349-2022-%D0%BF>.

Іван САЙ

здобувач освітньо-професійної програми
«Державна служба», ЗУНУ

Науковий керівник – д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ЗУНУ Григорій МОНАСТИРСЬКИЙ

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ В ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД

В умовах післявоєнної відбудови вдосконалення стратегічного планування територій слід здійснювати за такими напрямками: формування однозначного розуміння та формалізація опису цілей розвитку території, з акцентом на системність цілей державного, регіонального та муніципального рівнів, що передбачає їхнє взаємне забезпечення; створення моделі оцінки умов та обмежень стратегій розвитку територій, що містить методичні орієнтири для розробників локальних стратегій. Така модель може бути заснована на SWOT або PEST аналізі, проте потрібна адаптація до потреб стратегічного планування та подальшого моніторингу; розробка нової методики використання у стратегічному плануванні аналітичного інструментарію для підтримки прийняття стратегічних рішень, наприклад, багатофакторних аналітичних матриць, що передбачають експертну оцінку привабливості на території та конкурентоспроможності аналізованого виду діяльності.

Заслуговує на увагу в наведеній позиції, по-перше, акцент на взаємне забезпечення цілей муніципального, регіонального та державного рівня, проте

навіть чи його можна забезпечити лише за допомогою формалізації опису цільових орієнтирів, по-друге, рекомендація щодо розширення аналітичного інструментарію, хоча її слід віднести до механізму реалізації муніципальної стратегії, рівень різноманітності інструментів якого повинен відповідати різноманітності та складності розв'язуваних завдань.

Доцільно зафіксувати недостатнє усвідомлення інститутами влади важливості участі інститутів суспільства в публічному управлінні, що полягає у схильності мінімізувати таку участь, ігнорувати їх думки і пропозиції. Як видно, йдеться про необхідність активної участі інститутів громадянського суспільства у стратегічному муніципальному плануванні.

Проблеми методичного забезпечення стратегічного планування полягають у відсутності єдиних інструментів для всіх рівнів управління (державного, регіонального, муніципального), системності змісту та порядку розробки документів стратегічного планування, недостатньої кваліфікації розробників та неучасті в цьому процесі стейкхолдерів.

Варто сфокусувати увагу на незабезпеченості стратегічного публічного планування адекватної статистичною основою. Інший зафіксований нами недолік полягає в тому, що методична база, яка використовується розробниками стратегій, не дозволяє забезпечити необхідний і достатній рівень обґрунтованості результатів стратегічного планування.

Варто вказати на необхідність синхронізації розробки регіональної та муніципальної стратегій. В цьому контексті сучасна практика стратегічного планування розвитку територій має такі недоліки, як: недосконалість правової бази, яка відноситься до учасників стратегічного планування лише представників публічної влади різних рівнів, спочатку обмежуючи роль бізнесу у створенні програмних документів; недосконалість методичного забезпечення стратегічного планування, яке включає інструменти, використовувані менеджментом з метою оцінки конкурентів, прогнозування результатів діяльності; обмеженість інформаційної бази стратегічного планування, у якій відсутні досягнення сучасної практики взаємодії менеджменту бізнесу з структур і органів громадського управління, селекція яких здійснюється за допомогою бенчмаркінгу.

Ми обґрунтовуємо такі критерії модернізації стратегічного планування місцевого розвитку, які можна інтерпретувати як напрямки вдосконалення

практики: участь місцевих спільнот у стратегічному плануванні місцевого розвитку, реалізація принципів спільного управління (у тому числі при взаємодії регіональної влади та органів місцевого самоврядування), орієнтація планування на потреби місцевих співтовариств, ефективні процедури аналізу соціально-економічної динаміки громади.

Врахування результатів проведеного нами компаративного аналізу муніципальних стратегій, систематизація та узагальнення різних точок зору дозволяє запропонувати авторську версію складу основних напрямів удосконалення практики розробки муніципальних стратегій.

Удосконалення кадрового забезпечення процесу розробки муніципальних стратегій. Його змістовна характеристика розкривається у таких ключових задачах: підготовка та реалізація нової освітньої програми професійного навчання за напрямом «Публічне управління та адміністрування»; підготовка та реалізація нової програми професійної перепідготовки муніципальних службовців «Професійна діяльність з розробки регіональної та муніципальної стратегій: приклади ефективних практик»; організація стажувань кадрів органів місцевого самоврядування у регіонах та громадах, що відрізняються розвинутою практикою стратегічного територіального планування.

Удосконалення інформаційного забезпечення процесу розробки муніципальних стратегій. Його змістовна характеристика розкривається у таких ключових завданнях: розширення складу показників, встановлюваних Державною службою статистики України, необхідних для оцінки соціально-економічного потенціалу громад. У зв'язку з цим, вважаємо, що названий державний орган повинен приділити першочергову увагу розробці та затвердженню методики розрахунку величини валового муніципального продукту, створеного в громадах. Важливе значення має і введення у практику статистичних даних в громадах по пріоритетним напрямам територіального розвитку (у тому числі: питома вага інноваційної продукції, обсяг інноваційних товарів, кількість нових високопродуктивних робочих місць, частка домашніх господарств, які мають широкосмуговий доступ до мережі Інтернет, частка громадян, які використовують механізм отримання публічних послуг в електронній формі); розробка рейтингів громад із соціально-економічного становища, якості життя, інвестиційної привабливості.

Удосконалення методичного забезпечення процесу розробки муніципальних стратегій. Його змістовна характеристика розкривається у таких

ключових завданнях: розробка та апробація методичного підходу, що забезпечує синхронізацію розробки регіональної та муніципальних стратегій; розробка та апробація методик ефективного вирішення основних завдань розробки муніципальних стратегій; розробка та апробація методичного підходу, а також механізму, що забезпечує активну участь різних груп стейкхолдерів у розробці муніципальних стратегій; розробка органами в структурі державної влади методичних вказівок, що регламентують інваріантний (незалежний від інституційних, економічних та інших особливостей громади) склад основних завдань розробки муніципальних стратегій, процедури їх вирішення, вимоги до якості отриманих результатів; розробка регіональними органами влади методичних рекомендацій щодо здійснення міжмуніципального співробітництва у стратегічному плануванні соціально-економічного розвитку громад; розробка регіональними органами влади методичних рекомендацій, покликаних забезпечити обґрунтований вибір інструментів управління, затребуваних у досягненні стратегічних цілей соціально-економічного розвитку громад.

Удосконалення організаційного забезпечення процесу розробки муніципальних стратегій. Його змістовна характеристика розкривається у таких ключових завданнях: розробка та використання механізму, що забезпечує активну участь різних груп стейкхолдерів у розробці муніципальних стратегій; використання бенчмаркінгу для виявлення та подальшого тиражування ефективних практик розробки муніципальних стратегій; формування в органах місцевого самоврядування на постійній основі служби стратегічного планування місцевого розвитку та комплектування її працівниками, що пройшли необхідну професійну підготовку (перепідготовку), здатну здійснювати професійну діяльність з організації розробки та реалізації стратегій соціально-економічного розвитку громад.

Список використаних джерел:

1. Монастирський Г., Волосяк М. Інституційні дисбаланси моделі управління розвитком території. *Вісник економіки*. 2021. Вип. 4. С. 23–37.

Наталя САХНЮК

здобувачка освітньо-професійної програми

«Державна служба», ЗУНУ

Науковий керівник – к. е.н, доцент, кафедри менеджменту,

Публічного управління та персоналу ЗУНУ Тамара ПОПОВИЧ

ТЕОРЕТИКО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

РОЗВИТКУ ПЕРСОНАЛУ ОРГАНУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Розвиток персоналу в органі місцевого самоврядування (ОМС) є можливим в рамках забезпечення постійного професійного навчання службовців на засадах обов'язковості, плановірності, інноваційності та випереджуючого характеру отримуваних знань і умінь. Зважаючи на трансформаційні процеси в системі державного управління та підвищення ролі професіоналізації персоналу, сучасна система професійного навчання має бути зорієнтована на потреби органів місцевого самоврядування, забезпечення їх професійного зростання та підвищення якості роботи. Відповідно до норм, вписаних в «Положенні про систему професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад» [3], основними механізмами забезпечення такого розвитку персоналу визначено:

- формулювання актуальних потреб працівників (посадових осіб) в професійному навчанні відповідно до їх індивідуальних програм підвищення рівня професійної кваліфікації;
- забезпечення безперервності професійного навчання, його практичної спрямованості та якості;
- створення належних і сприятливих умов для професійного розвитку службовця;
- запровадження механізмів співпраці та взаємодії між суб'єктами, залученими до процесу професійного навчання;
- сприяння розвитку ринку освітніх послуг, в т.ч. за програмами професійного навчання.

Формулювання актуальних потреб посадових осіб місцевого самоврядування в професійному навчанні передбачає впровадження низки управлінських заходів, пов'язаних з спроможністю ОМС їх визначати та